

NASA på Andøya – militarisering av øya

Det var NATO som i 1951 ønsket en flyplass på Andenes. For 70 år siden ble bygda Haugnes ekspropriert for å gi areal til flyplassen. De første sivile fly kom i 1964. Både SAS, Norwegian, Coast Air og Widerøe har operert på flyplassen. Nå flyr bare Widerøe til og fra Bodø, Evenes og Tromsø, alle rutene går da på innersiden av øya.

Kystvakta har hatt god nytte av overvåkingsflyene «Orion». Flyene fases nå ut og fjernes fra Andenes. De nye overvåkingsflyene «Poseidon» skal stasjoneres på Evenes, enda den da får lengre reisetid ut til havet for et fly som har 10 % kortere rekkevidde enn de gamle propellflyene.

I 2016 vedtok Stortinget at Andøya flystasjon skulle legges ned når Orion-flyene ble faset ut i 2023. Nå blir basen likevel opprettholdt. Infrastrukturen skal brukes til mottak av allierte styrker. Problemet for flystasjonen har vært at myndighetene ville ha bort flytrafikken over øya da den er et problem for rakettoppskytinga.

Andøya Space begynte å skyte opp raketter fra Oksebåsen for 60 år siden. Fra Andøya unngår en å sende raketter over landegrensene og de ramler da ned i havet. Det var forskning på været og på nordlys som var det offisielle formålet, men det var den amerikanske føderale etaten, NASA som bistod med antennesystem, radar og telemetrisystemet. Dette samarbeidet ble så utvidet til testing, øving og eksperimentering med militært materiell som missiler. Dagens tester skjer med komplekse våpensystemer der bl.a. droner blir styrt via satellittene.

Andøya Space Defence ble etablert i 1997 som et datterselskap til Andøya Space AS. De overtok oppgavene til forsvaret. I dag gjennomfører Andøya Space Defence en rekke prosjekter i samarbeid med militærindustrien, også for våre allierte. Her tilbys tjenester til alle formål. Aktiviteten til Andøya Space er nå så stor at det er blitt et problem for fiskerne og har allerede fortrenget flytrafikken.

En spesiell avtale er inngått mellom Norge og USA om overvåkingsystemet IRSA. Denne overvåkingsgangen går fra verdensrommet til den dypeste undersjøiske kløft. Det blir sagt at dette er for å overvåke klimaet, men dataene brukes først og fremst til militære formål.

Regjeringa, MDG, FrP, Høyre og Venstre prøver å fremstille dette som norsk romindustri. I beste fall gjelder det bare utskytingsrampen. For de to raketene som ble skutt opp søndag 20.nov i år, var amerikanske NASA-raketter. De skulle forske på «cusp»-en, dvs. der de

magnetiske feltene samles. Når de polare satellittene passerer her, sammenligner Andøya Space det med fartshumper. Overvåkningssatellittene forstyrres av disse magnetfeltene. For magnetfeltene tar med seg elektroner, hovedsakelig hydrogen og oksygen, både opp til verdensrommet og ned til jorda.

Det blir forklart at «cusp»-en hemmer satellitter for kommunikasjon og navigering. Det er tvilsomt siden satellitter for kommunikasjon går i den høye geostatiske bane for å holde seg i ro over et fast punkt på jorda, og baneplanet må være mer vinkelrett på jordas rotasjonsakse. Satellittene som brukes til navigering går i mellomhøyden der baneplanet er likegyldig. Men de polare satellittene som har polaraksen i sitt baneplan, er de som brukes til overvåking for militæret. De går i lav høyde, mellom 200 til 1500 km høyde. Jo lavere dess større fart må de ha. Lav høyde gir og bedre bilder av bakken. Da jorda roterer østover, vil disse polare satellittene fungere som en MR-maskin. De laveste som bare så vidt går klar av atmosfæren, bruker bare en time på runden, dvs. 24 runder på et døgn. Da har de scannet hele jordas overflate. Det er disse satellittene som gir oss de fine bildene fra krigssoner. Da er det og naturlig å tenke på at dataene også brukes til å styre amerikanernes HIMARS-våpensystem (High Mobility Artillery Rocket Systems).

Andøya Space skal nå bygge ny raketthavn sør for Nordmela på Andøya. For å skyte opp kraftigere raketter, må de flytte ut fra Oksebåsen til et mer øde sted. Andøya Spaceport skal være romhavn for både NASA, NATO, Forsvaret og forskningsinstitusjoner. Herfra skal det skytes opp satellitter. De første skal bygges av det Britiske Surrey Satellite Technology og prosjektet har navnet MicroSAR. Disse satellittene skal kunne fotografere på begge sidene av jorda, også på nattsiden. I 2025 skal Andøya Space skyte opp den første satellitten i den polare banen.

Det er Kongsberg Satellite Services (KSAT) etablert av Kongsberg Defence & Aerospace, som skal etablere, drifte og eie bakkesystemet til MicroSAR. De skal ta imot data, markedsføre og selge informasjonen i et internasjonalt marked.

KSAT har allerede 200 ansatte i Tromsø fordi det er de som drifter de mer enn 100 antennene på Platåberget ved Longyearbyen, Svalbard. KSAT eier antennene i lag med Næringsdepartementet, men denne største basen for satellittantennener er ikke bygd med norske penger. Vi er i ferd med å militarisere både Andøya og Svalbard uten en debatt om nasjonal suverenitet og militær strategi.

Frode Bygdnes,
fylkestingsrepresentant Troms og Finnmark

Artikkelen har stått:

[Andøya Space, Romindustri | Militarisering av Andøya \(nordnorskdebatt.no\)](https://nordnorskdebatt.no/andoya-space-romindustri-militarisering-av-andoya)

Og i papirutgaven til Bladet Vesterålen og Harstad Tidende. Artikkelen er en del av foredraget jeg holdt i Alta og i Lakselv for Rødt. Derfor henger denne sammen med artikkelen:

[Militaer.pdf \(polartinget.no\)](#)

Andøya Spaceport

= romhavn, raketthavn.

Rakettene eies av
NASA, NATO,
Forsvaret, Universitet,
m.fl.

Andøya Space har og
Base på Ny Ålesund,
Svalbard.

Den nye raketthavna sør for Nordmela under bygging.

Foto: Frode Bygdnes

Første forskningsrakettene kom i 1962. Nordlysforskning ? Problemene kom da de begynte med militære missiler.

Andøya Space er den største samarbeidspartner som NASA har.

Andøya Space Defence, inviterer marinen til våre allierte for å prøve ut forskjellige forsvarsraketter som missiler. Det militære markedet er stort for Andøya Space:

Testing av forsvarsmateriell,

Trening av missiler med skarpt,

Militær sonar og sprenging under vann.

(Kilde: Abels tårn) NRK Radio <https://radio.nrk.no/guide/2022-11-25>

Konflikten kom frem fordi fiskerne ble ikke hørt i dialogmøtene, men overkjørt.

Det er ikke kjent hva som foregår på Andøya Space. Nordlysforskning og værobservasjoner er kamuflasje. Dette er forskning for hvordan de polare satellittene kan gå best mulig for militær overvåking.

Derfor ble også Andøya flyplass flytta pga rakettskytefeltet. Flytrafikk er et av problemene for en oppskytingsbase.

Satellittene bygges av det britiske Surrey Satellite Technology og får navnet MicroSAR.

De vil kunne se på den mørke siden av kloden, vil ha høyere oppløsning og større dekningsområdet enn andre.

Systemet reklamerer med at det primært skal erstatte AIS ved overvåking av skipstrafikken,

men sier ikke noe om militær bruk. «Spesiell relevans for maritim overvåking, herunder overvåking av skipstrafikk.»

Utarbeidelsen av systemet har vært i tett samarbeid med forsvaret som vil være prosjektets primærkunde. (Space N)

KSAT skal etablere, drifte og eie bakkesystemet MicroSAR, ta i mot data, markedsføre og selge informasjon i et internasjonalt marked.

Våre nordområder er nå en rivaliseringsarena, og er grunnen til at mange flere land vil til Svalbard.